

2. september 2013

Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000 E info@lf.dk
F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Stort eksportpotentiale for fødevareklyngen

Highlights:

- Der er grund til optimisme for den danske fødevareklynge, selvom dansk eksport aftog i styrke i 2012 og starten af 2013.
- Væksten i de store danske samhandelslande, heriblandt Sverige, Tyskland og den øvrige eurozone er meget svag. Det betyder, at de danske eksportmuligheder er forringede.
- Imidlertid efterspørger verdensmarkedet, nu og i fremtiden, fødevareklyngens produkter i stigende grad. Holder den danske fødevareklynge sin markedsandel frem til 2015, vil eksporten for fødevareklyngen potentielt ligge på 172 mia. kr. mod 148 mia. kr. i dag, og 197 mia. kr. i 2017.
- For fødevareklyngen ligger mulighederne både på de traditionelle eksportmarkeder, men også på de nye. Potentialerne for nye eksporteventyr er størst på de nye markeder uden for Europa, fx Kina og Hong Kong.
- Afsætningsmulighederne til Kina og Hong Kong dækker alle dele af fødevareklyngens produktion. Det vil sige fødevarer, biobaserede produkter og agro-teknologi. I dag sælger virksomhederne især minkskind, men også svinekød samt fisk og skaldyr til Kina og Hong Kong.
- Men mulighederne er også til stede i Tyskland og Sverige. Det er historisk store markeder. Og det vil de også være i fremtiden.

Eksporten fra fødevareklyngen

- Eksporten fra fødevareklyngen kommer fra gruppen af sammenhængende virksomheder, der alle beskæftiger sig med fødevarer, biobaserede produkter og agro-teknologi.
- Af den samlede eksportstigning fra 2011 til 2012 på 15 mia. kr. stammer knap 8 mia. kr. fra eksporten fra fødevareklyngen. Dermed står fødevareklyngen for omkring halvdelen af den samlede stigning i vareeksporten
- Fødevareklyngen eksporterede for 148 mia. kr. i 2012, hvilket svarer til 24 pct. af den samlede danske vareeksport.
- Europa er det største eksportmarked og aftager 68 procent af eksporten.
- Af den samlede eksport til Asien kommer 40 pct. fra fødevareklyngen. Andelen er endnu større for Kina, Hong Kong, Japan og Rusland.

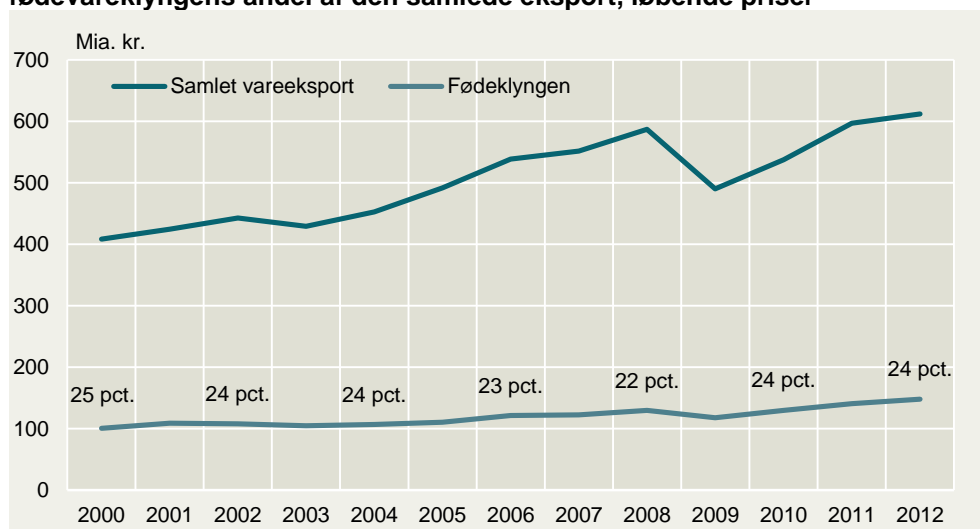
1. Svag udvikling i eksporten

Dansk eksport aftog i styrke i 2012. Det skyldes bl.a., at væksten i de store danske samhandelslande, heriblandt Sverige, Tyskland og den øvrige eurozone er svag eller ligefrem negativ. De danske eksportmuligheder er således generelt forringede, men analysen viser, at der er grund til optimisme for fødevareklyngen.

Afmatning i dansk vareeksport

Værdien af eksporten for hele økonomien steg med 3,7 pct. i 2012 mod en vækst på 7,9 pct. i 2011. Vareeksporten var den underliggende faktor, som satte en bremse på dansk eksport. Eksporten af varer gik fra en stigning på 11,3 pct. i 2011 til 2,7 pct. i 2012, mens udviklingen i tjenesteeksporten gik fra en stigning på 2,7 pct. til 5,5 pct. i samme periode.ⁱ

Figur 1 Dansk eksport og fødevareklyngens eksport siden 2000, samt fødevareklyngens andel af den samlede eksport, løbende priser

Anm.: Fødevareklyngens andel af den samlede eksport i pct. er noteret for hvert år. Eksporten fra fødevareklyngen kommer fra gruppen af sammenhængende virksomheder der alle beskæftiger sig med fødevarer, biobaserede produkter og agroteknologi.

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Fødevareklyngen står for halvdelen af eksportstigning i 2012

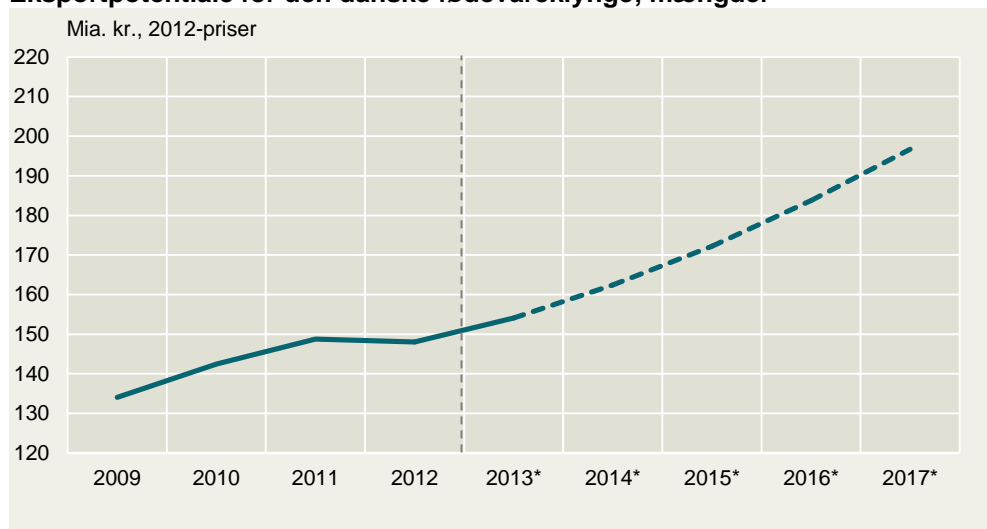
Den samlede eksport fra fødevareklyngen var på 148 mia. kr. i 2012, hvilket var 7,6 mia. kr. mere end i 2011. Dermed står fødevareklyngen for omkring halvdelen af den samlede stigning i vareeksporten på 15 mia. kr. i 2012. Ud af den samlede danske vareeksport på 612 mia. kr. står klyngen for 24 pct.

2. Mulighederne for fødevareklyngen ligger i udlandet

Stort eksportpotentiale
for fødevareklyngen

Afsætningsmulighederne for den danske fødevareklynge ligger i udlandet. Forventningerne til verdens efterspørgsel efter fødevarer, og andre fødevarerrelaterede produkter, er store. Og det samme er forventningerne til klyngens eksportpotentiale.

Figur 2 Eksportpotentiale for den danske fødevareklynge, mængder

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af data fra OECD og Danmarks Statistik.

Verdensmarkedets efterspørgsel efter danske varer fra fødevareklyngen vil potentielt kunne føre til en eksportstigning på mere end 6 mia. kr. i 2013. Også på længere sigt er potentialet for fødevareklyngens eksport stort. I 2015 vil det således kunne nå op på 172 mia. kr., hvilket svarer til en gennemsnitlig årlig vækst på 5,4 pct. I 2017 løber eksportpotentialet op på 197 mia. kr.

Boks 1

Eksportpotentialet afspejler verdensmarkedets efterspørgsel. Begrebet udtrykker den eksport, Danmark kunne have, hvis den nuværende markedsandel på eksportmarkederne fastholdes samt, at aftagerlandenes efterspørgsel ift. BNP-vækst udvikler sig som hidtil.

Hvis eksportpotentialet skal realiseres, skal der ske en betydelig produktionsfremgang i fødevareklyngen. Det er ikke realistisk, at fødevarerhvervet under de nuværende rammebetingelser og den nuværende produktivitet vil kunne udnytte eksportpotentialet fuldt ud. Skal eksportpotentialet udnyttes, kræver det, at virksomhederne kan få leveret de nødvendige råvarer, at de har mulighed for at producere de efterspurgte fødevarer og, at de har markedsadgang til så mange attraktive vækstmarkeder som muligt.

Endvidere kan det være problematisk at forsøge at forudsige virkningerne af en ændring i økonomien udelukkende på grundlag af relationer, observeret i historiske data. Særlige forhold på de enkelte eksportmarkeder kan betyde, at sammenhængen mellem et lands efterspørgsel efter fødevarer, og BNP-vækst i fremtiden ikke er som historisk estimeret. Det kan påvirke eksportpotentialet i både negativ og positiv retning.

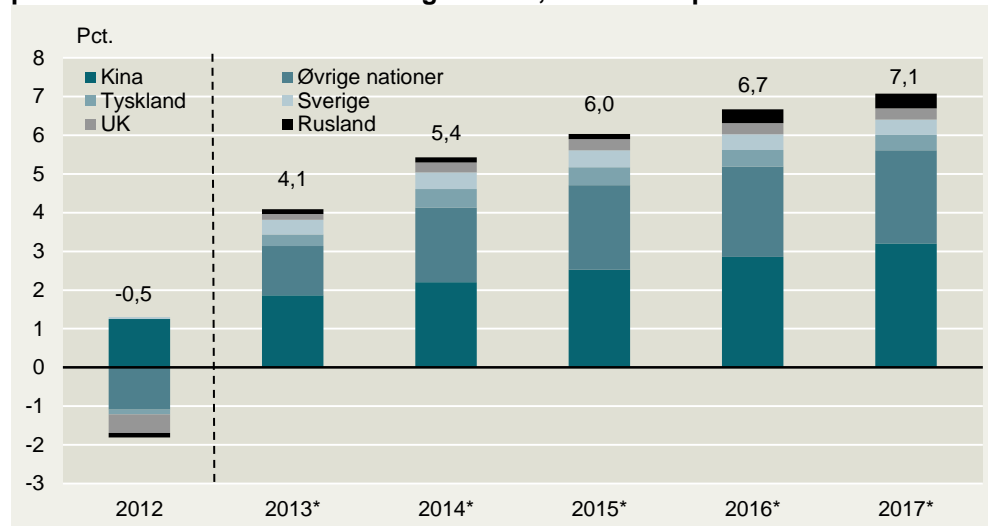
3. Stort potentiale i Kina – fortsat pæn vækst i eksporten til Sverige og Tyskland

Gamle samhandelspartnere og nye vækstøkonomier står for eksportpotentialet

Fødevareklyngens store muligheder findes både på de traditionelle eksportmarkeder og nye vækstmarkeder. Eksporten fra den danske fødevareklynge er i dag meget centreret om to store eksportmarkeder, Tyskland og Sverige. Derimod ligger de fremtidige stigninger i eksporten især ved vækstmarkedet Kina og Hong Kong (nedenfor benævnt Kina), hvortil eksporten de seneste år er vokset.

Kan fødevareklyngen fremover opfylde efterspørgslen fra Kina, vil eksporten kunne stige med ca. 19 pct. fra 2012 til 2013. Stigningen vil give anledning til en eksport på mere end 17 mia. kr., og eksporten vil så være tredoblet i forhold til niveauet i 2007.

Figur 3 **Udvikling i bidrag til fødevareklyngens eksportvækst historisk (2012) og potentiale 2013 til 2017 for udvalgte lande, faste 2012-priser**

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af data fra OECD og Danmarks Statistik

I 2013 stammer 45 pct. af stigningen i fødevareklyngens eksportpotentiale fra Kina.

Stigningen i fødevareklyngens eksportpotentiale vil også komme fra det svenske og det tyske marked. Sammenlagt vil de to markeder stå for 16 pct. af stigningen i eksportpotentialet. Landene har historisk set været store aftagere af eksport fra klyngen, og det vil de fortsat være i de kommende år.

De resterende ca. 40 pct. af eksportpotentialet er spredt udover det meste af verden. Dog skiller eksportmarkederne i Storbritannien og Rusland sig ud med betydelige eksportpotentiale.

Stilstanden i forhandlingerne om den globale frihandelsaftale i WTO, Doha-runden, fortsætter. Tendensen er derfor, at flere lande indgår bilaterale og regionale frihandelsaftaler. Disse aftaler er vigtige, for der er i dag markeder, hvor dansk eksport står svagt, men hvor der er store muligheder, hvilket specielt er i Asien for eksport af landbrugsprodukter og fødevarer. Åbnes markederne, og nedbrydes tekniske barrierer med en bilateral handelsaftale, vil det kunne resultere i øget samhandel. For eksempel er potentialet til Japan betydeligt, hvis markedet åbnes yderligere gennem en frihandelsaftale. Bilaterale handelsaftaler kræver tit, at der skal eksistere et godt samarbejde mellem landene på forhånd. Men altafgørende for en aftale er, at begge parter skal have fordel af samhandel.

De bilaterale frihandelsaftaler er fordelagtige, så længe man er med i aftalen. Står man udenfor, kan det være en skidt forretning. De bilaterale aftaler handler derfor om at få mindst lige så god adgang som ens nærmeste konkurrenter, og sker det ikke, er der stor risiko for, at man mister markedet.

Velfungerende markeder på tværs af lande, regioner og verdensdele er særligt afgørende for den danske afsætningsmodel for eksempelvis svinekød.

Danmark eksporterer store mængder af udbenet brystflæsk og kam til Japan. Benene fra disse varer eksporteres som spareribs og back ribs til USA, hvor prisen på disse varer er høj. Man er således afhængig af den samlede efterspørgsel på de to markeder. Den samlede hjembragte pris på grisen er således afhængig af forskellige velfungerende markeder. Slagterierne optimerer på den måde hele tiden salget af de forskellige dele på grisen til de markeder, der giver den højeste pris.

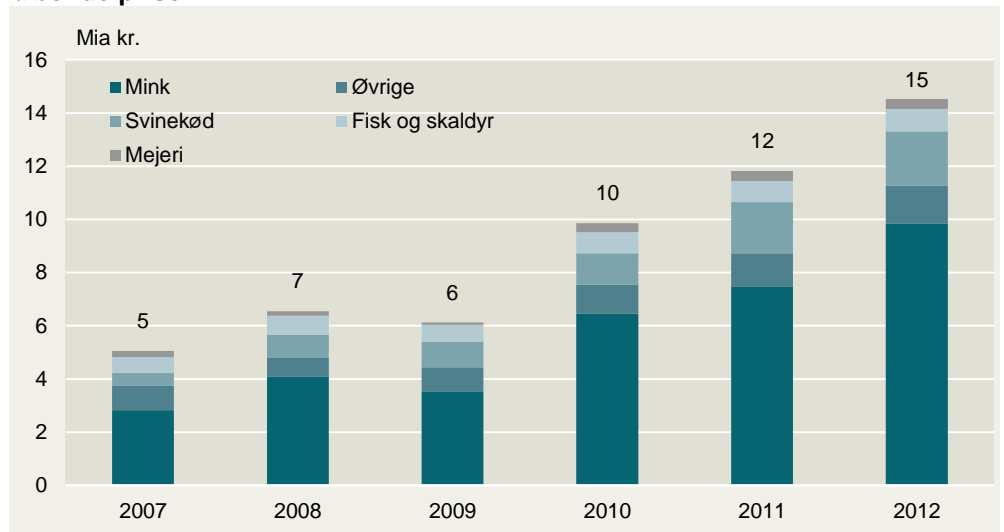
3.1 Store eksportmuligheder i Kina

Store eksportmuligheder i Kina

Eksporten til Kina er de senere år steget kraftigt, og udgør i dag omkring 15 mia. kr. om året. Det svarer til, at fødevareklyngens eksport til Kina udgør 51,3 pct. af den samlede vareeksport på 28 mia. kr. til landet. Siden 2007 er fødevareklyngens eksport i løbende priser til Kina vokset med næsten 187 pct. Derfor er Kina i dag den tredjestørste aftager af fødevareklyngens eksport. Potentialet for yderligere eksport er klart til stede, men begrænses også.

Realiseres potentialet til Kina, vil landet kunne blive den næststørste aftager af eksport fra fødevareklyngen. Allerede til næste år kan eksporten til Kina potentielt overgå eksporten til Sverige.

Figur 4 Udvikling i eksport til Kina og Hong Kong på udvalgte varegrupper i mia. kr., løbende priser

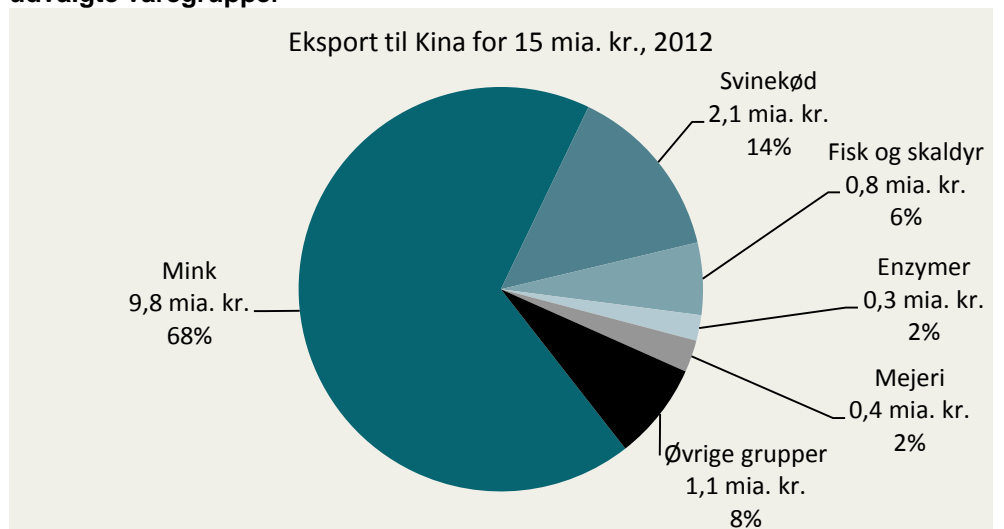
Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af Danmarks Statistik

Stor stigning i eksport af mink til Kina

Siden 2007 er fødevareklyngens eksport i løbende priser til Kina, som vist ovenfor, vokset med 187 pct. Den voldsomme stigning kan primært tilskrives minkpels. Af den samlede stigning i eksporten fra 2007 til 2012 på 200 pct., står mink for omkring 3/4 af stigningen. En anden væsentlig bidrager er svinekød, som bidrog med 1/5 af stigningen fra 2007 til 2012.

Eksporten af mink til Kina lå i 2012 på næsten 10 mia. kr., og var dermed suverænt den største eksportvare fra fødevareklyngen til Kina. Eksporten af minkskind udgør knap 70 pct. af fødevareklyngens eksport til Kina. Derefter følger eksporten af svinekød, som i 2012 udgjorde godt 2 mia. kr., mens fisk og skaldyr udgjorde knap 1 mia. kr.

Figur 5 Fordeling af fødevareklyngens eksport til Kina og Hong Kong i 2012 på udvalgte varegrupper

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af Danmarks Statistik

*Selvforsyningsønsker
bremser ikke
mulighederne*

Kina har et ønske om en høj grad af selvforsyning på en lang række fødevarer og dermed en øget kinesisk fødevarerproduktion. Modernisering af landbruget, og hele fødevarekæden, er derfor højt prioriteret i den seneste kinesiske 5-årsplan. Derfor er efterspørgselen stor efter teknologiske ydelser, knowhow og produkter, som kan øge produktiviteten. Dansk avl og genetik inden for fx svinekød er allerede på markedet, og har yderligere potentiale. Danske virksomheder har i en årrække haft lokal produktion og etableret en stabil og god forretning. Det er muligt, at decideret "systemeksport" kan være undervejs.

Trods ønsket om selvforsyning er der i fremtiden udsigt til stigende kinesisk fødevarerimport. Det skyldes, at kineserne efterspørger flere kvalitetsfødevarer i takt med, at de bliver rigere. Ifølge fremskrivninger fra OECD vil middelklassen i Asien stige fra ca. 0,5 mia. personer i 2009 til knap 2 mia. i 2020.ⁱⁱ Desuden har Kina relativt begrænset landbrugsjord til rådighed og knappe vandressourcer.

*Præferencer for
udenlandske fødevarer
giver højere priser*

Modsat mange vestlige lande har de kinesiske middelklasseforbrugere ikke nødvendigvis præferencer for egenproducerede fødevarer. Viljen til at betale en højere pris for importerede fødevarer åbner også markedet for økologiske produkter.

*Stort potentiale
begrænses af
råvaregrundlag*

I dag spiser kineserne halvdelen af alt svinekød i verden, og den andel ventes at stige i takt med, at den kinesiske middelklasse vokser.ⁱⁱⁱ Potentialet for danske fødevarer med høj veterinær sikkerhed er således enormt. Den primære begrænsning for eksportpotentialet er derfor den begrænsede produktion af fødevarer i Danmark. For at kunne imødekomme den forventede stigende efterspørgsel, vil det kræve, at rammebetingelserne for en øget produktion i Danmark er til stede.

*Markedsadgang
begrænser potentialet for
fødevarer*

Eksport af landbrugsvarer til Kina stiller store krav. Det er ikke meget anderledes end for andre store økonomier, hvor man skal kunne håndtere og arbejde med bl.a. statsejede handelsselskaber, importkvoter, veterinære og sanitære regler m.v. Landbrugssektoren er, som ovenfor nævnt, vigtig for Kinas økonomi. Beskyttelsen af Kinas fødevarermarked er med til at begrænse eksportpotentialet til Kina.

Ved eksport af fødevarer til Kina skal ens virksomhed godkendes af de kinesiske myndigheder. Ligesom det er tilfældet ved eksport til f.eks. Rusland og USA, skal den enkelte fabrik hos den eksporterende virksomhed godkendes efter inspektion af de kinesiske myndigheder. Disse godkendelser/inspektioner er forbundet med omkostninger, som man skal være indstillet på, hvis virksomheden vil have markedsadgang.

Desuden er det svært at etablere sig som ny virksomhed på det kinesiske marked uden et partnerskab med en kinesisk virksomhed. Udfordringen er derfor at finde de rigtige partnere. I den forbindelse spiller ambassader mv. en betydelig rolle.

Alligevel findes danske fødevarer i Kina

Trods begrænsningerne findes en række danske virksomheder fra fødevareklyngen på det kinesiske marked. Således udgør eksporten af fødevarer 25 pct. eller 3,7 mia. kr. af eksporten fra fødevareklyngen til Kina.

Som vist ovenfor er det især svinekød fra de store danske slagterier, som bliver eksporteret til Kina, når man ser på gruppen af fødevarer. Den danske svinekødseksport til Kina har hidtil først og fremmest bestået af såkaldte 'specialprodukter', det vil sige griseører, -tæer, -haler, -hoveder, -nyrer mv., der er meget eftertragtede, fordi de anses for delikatesser i det kinesiske køkken. Der arbejdes på at få adgang for forædlede svinekødsprodukter, men det er endnu uklart, hvornår en egentlig tilladelse måtte blive givet. En åbning for disse produkter til det kinesiske marked vil kunne trække eksporten yderligere op.

Desuden er en række danske virksomheder aktive inden for forarbejdning af fiskeriprodukter til øvrige markeder, men der er også eksempler på flere, der også - eller udelukkende - får succes med at afsætte produkter på det kinesiske marked.

Efterspørgslen efter mejeriprodukter ventes at kunne vokse voldsomt i Kina. Opnået markedsadgang, og kan råvaregrundlaget følge med efterspørgslen, vil der være et nyt og stort potentiale for eksporten af mælk til kineserne. Derudover er Arla indgået i et joint venture med et af de store kinesiske mejeriselskaber i Kina.

I dag er der ikke markedsadgang til Kina (ekskl. Hong Kong) for fjerkræ, men der ses et stort potentiale fra den danske fjerkræsektor (både hønsefødder og andre produkter), der sælger i Hong Kong i dag. De seneste episoder omkring fugleinfluenza øger potentialet, men samtidig bremser skærpede krav i forbindelse med fugleinfluenzaen markedsadgangen for nye aktører på markedet.

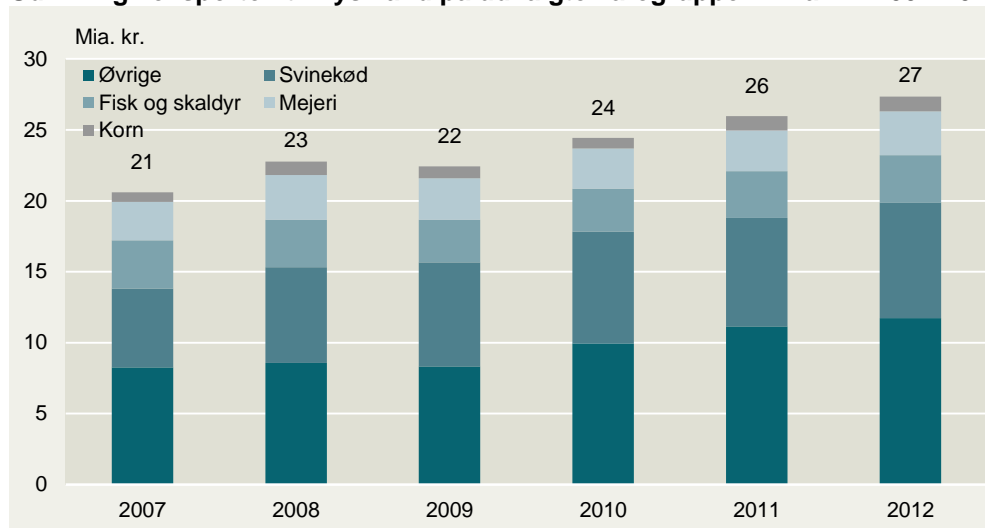
Vurderingen er, at det stadig er minken, der vil være tyngden i dansk eksport til Kina, men med stigningen i den kinesiske middelklasse vil fødevareeksporten for fx svinekød, og potentielt fjerkræ, kunne bidrage til en yderligere vækst. En total udnyttelse af eksportpotentialet vil kunne bringe klyngens eksport til Kina op på mere end 35 mia. kr. i 2017.

3.2 Tyskland – Stadig størst

Pæne vækstrater i Tyskland

Med en eksport på 27 mia. kr. er Tyskland fødevareklyngens største eksportmarked. Siden 2007 er fødevareklyngens eksport til Tyskland steget med i alt 33 pct., svarende til 7 mia. kr. Eksporten fra fødevareklyngen udgør 30,7 pct. af den samlede vareeksport til Tyskland.

Figur 6 **Udvikling i eksporten til Tyskland på udvalgte varegrupper i mia. kr. 2007-2012**

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af Danmarks Statistik

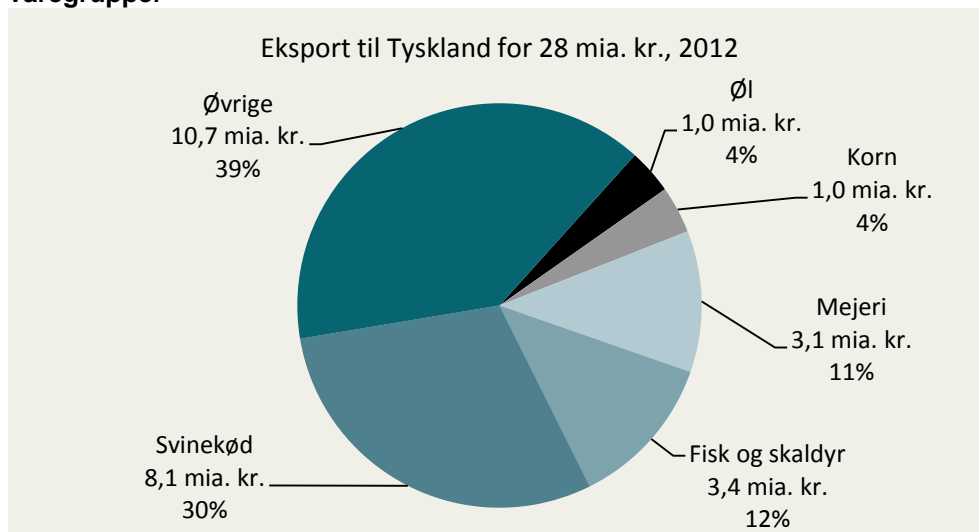
Stigning i svinekødseksporten

Siden 2007 er fødevareklyngens eksport i løbende priser til Tyskland steget med 33 pct. Blandt de største varegrupper er det svinekød, som har bidraget til stigningen. Svinekød bidrog med knap 1/5 af stigningen i perioden fra 2007 til 2012. Mens det øvrige bidrag til fødevareklyngens eksportstigning kommer fra en række forskellige varer, fx øl og udskæringer af oksekød. Stigningen i svinekødseksporten dækker over en større eksport af smågrise, men mindre eksport af forarbejdede udskæringer samt hele og halve søer/svin.^{iv}

Stor eksport af svinekød til Tyskland

Fødevareklyngens eksport til Tyskland består primært af svinekødsprodukter, herunder hovedsageligt forskellige udskæringer samt levende smågrise. Disse grupper stod i 2012 for 8 mia. kr. ud af en samlet eksport fra fødevareklyngen til Tyskland på 27 mia. kr. Andre primære eksportvarer er diverse mejeriprodukter samt fisk og skaldyr. Disse to varegrupper udgør hhv. 11 og 12 pct. af eksporten fra klyngen, samlet set svarende til 6,5 mia. kr. Af de mindre eksportgrupper kan nævnes korn- og øleksport, der sammenlagt bidrog med 2 mia. kr. i 2012.

Figur 7 **Fordeling af fødevareklyngens eksport til Tyskland i 2012 på udvalgte varegrupper**

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af Danmarks Statistik

Mindre forarbejdning af svinekød begrænser eksportpotentiale

Grundet bedre rammebetingelser i Tyskland er produktion og jobs flyttet syd for grænsen de seneste årtier.

Fortsætter stigningen i eksporten af smågrise, vil eksporten af svinekød fra Danmark blive mindre. Produktionen af smågrise fortrænger produktionen af slagtesvin. Det betyder, at værdien af svinekødseksporten er mindre sammenlignet med en situation, hvor smågrisene får lov til at vokse sig til slagtesvin i Danmark. Opdræt af slagtesvin og forarbejdning skaber en betydelig værditilvækst dels i Danmark, og dels for eksporten.

Beregninger foretaget af Landbrug og Fødevarer viser, at når man tager højde for importen af svinekød og importerede produktionsfaktorer, bidrager hver produceret smågris med omkring 320 kr. til nettoeksporten. For slagtesvin forarbejdet i Danmark ligger bidraget til nettoeksporten derimod på omkring 880 kr.

Stort eksportpotentiale for animalske fødevarer

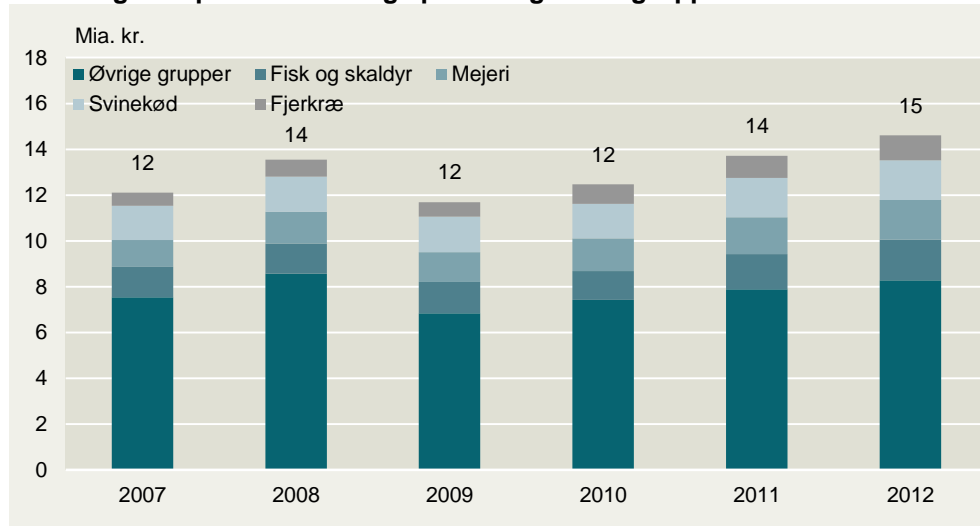
Eksportpotentialet til Tyskland vil i de kommende år sandsynligvis blive drevet af øget eksport af animalske produkter, herunder primært svin. Fødevareklyngens eksportpotentiale til Tyskland frem til 2017 vil kunne bringe den samlede fødevareklynges eksport til Tyskland op på mere end 30 mia. kr.

3.3 Sverige – moderat vækst i eksporten over Øresund

Støt vækst i de store eksportgrupper til svenskerne

Eksporten fra fødevareklyngen til Sverige er de seneste seks år vokset med 21 pct., og udgør nu mere end 14 mia. kr. Landet er dermed fødevareklyngens andet største eksportmarked. Fødevareklyngens eksport udgør 21 pct. af en samlet eksport til Sverige på 80 mia. kr. i 2012.

Figur 8 **Udvikling i eksporten til Sverige på udvalgte varegrupper i mia. kr. 2007-2012**

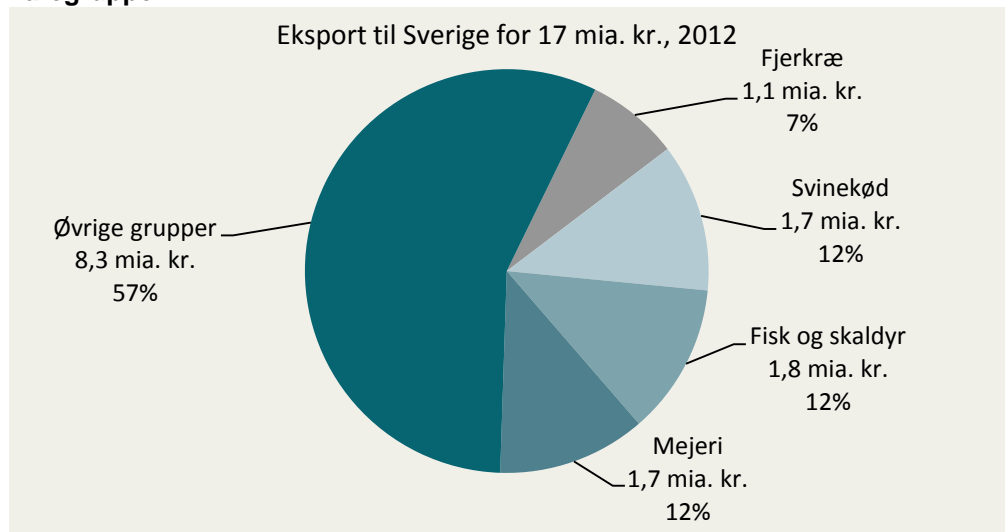
Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af Danmarks Statistik

Stigning for alle de store eksportvarer

Siden 2007 er fødevareklyngens eksport i løbende priser til Sverige steget med 21 pct. Bidraget til stigningen kommer fra alle de største varegrupper. Det ser imidlertid ud til, at eksporten centrereres omkring færre varegrupper. Således bidrog fisk mv., mejeriprodukter, svinekød og fjerkræ med 3/4 af den samlede stigning i eksporten de seneste seks år. Derimod bidrog øvrige varer med ca. 1/3 af stigningen.

De tre største eksportvarer til Sverige stammer fra fiskeri samt svine- og mejeriprodukter. Disse tre grupper udgjorde i 2012 tilsammen 5,2 mia. kr. af en eksport fra fødevareklyngen på godt 14 mia. kr. Af andre større eksportgrupper kan fjerkræ nævnes. Fjerkræeksporten lå i 2012 på ca. 1 mia. kr., hvilket er tæt på en fordobling ift. niveauet fra 2007.

Figur 9 **Fordeling af fødevareklyngens eksport til Sverige i 2012 på udvalgte varegrupper**

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af Danmarks Statistik

Sverige – På vej mod en tredjeplads

Den gennemsnitlige stigning i eksportpotentialet til Sverige ligger de kommende år på ca. 4 pct. årligt. Hvis ikke dette niveau overskrides, og eksporten til Kina udfylder sit potentiale, vil Kina allerede i 2013 overgå eksporten fra fødevareklyngen til Sverige. Et fuldt udnyttet eksportpotentiale til Sverige vil betyde en eksport fra fødevareklyngen på ca. 17,5 mia. kr. i 2017.

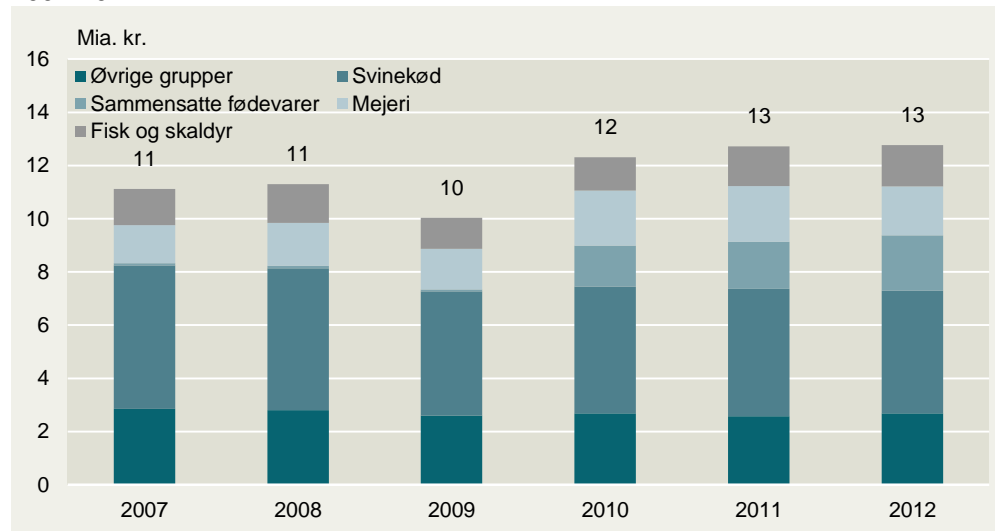
I 2013's første to måneder har eksporten fra fødevareklyngen til Kina overgået eksporten til Sverige med godt ½ mia. kr.

3.4 Storbritannien – Fald i svineeksporten betyder begrænset vækst

Stagnation i eksporten til Storbritannien

Eksporten fra fødevareklyngen til Storbritannien har ikke været præget af helt samme grad af optimisme som de øvrige store samhandelslande. Stigningen har bragt den samlede eksport fra fødevareklyngen op på godt 13 mia. kr. i 2012. Opbremsningen i væksten skyldes noget nær nulvækst de seneste to år efter et gevaldigt hop i klyngens eksport tilbage i 2010.

Figur 10 **Udvikling i eksporten til Storbritannien på udvalgte varegrupper i mia. kr. 2007-2012**

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af Danmarks Statistik

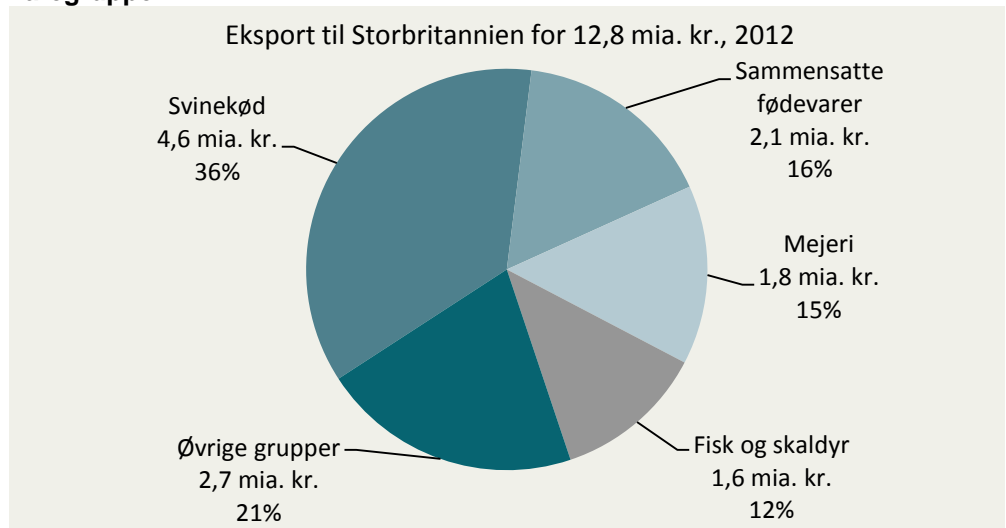
Mindre eksport af svinekød

Siden 2007 har producenterne i fødevareklyngen oplevet en vækst i eksporten til Storbritannien på 15 pct. Bidraget til stigningen kommer især fra sammensatte varer, mejeri samt fisk og skaldyr. Modsat er eksporten af svinekød aftaget betydeligt, hvilket skyldes et fald i udskæringer fra svin. Samtidig er bacon, en af de andre store eksportgrupper, vokset svagt de seneste seks år.

Stadig stor eksport af svinekød

Trods faldet i eksporten af svinekød udgør varegruppen alligevel størstedelen af eksporten til Storbritannien. Af den samlede eksport fra fødevareklyngen til Storbritannien udgør svinefødevarer ca. 36 pct. eller 4,6 mia. kr. Herudover er det primært mejeriprodukter, fisk og skaldyr samt sammensatte fødevarer, der eksporteres til Storbritannien. Disse tre grupper udgør sammenlagt omkring 5,5 mia. kr. af eksporten fra fødevareklyngen til Storbritannien.

Figur 11 **Fordeling af fødevareklyngens eksport til Storbritannien i 2012 på udvalgte varegrupper**

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af Danmarks Statistik

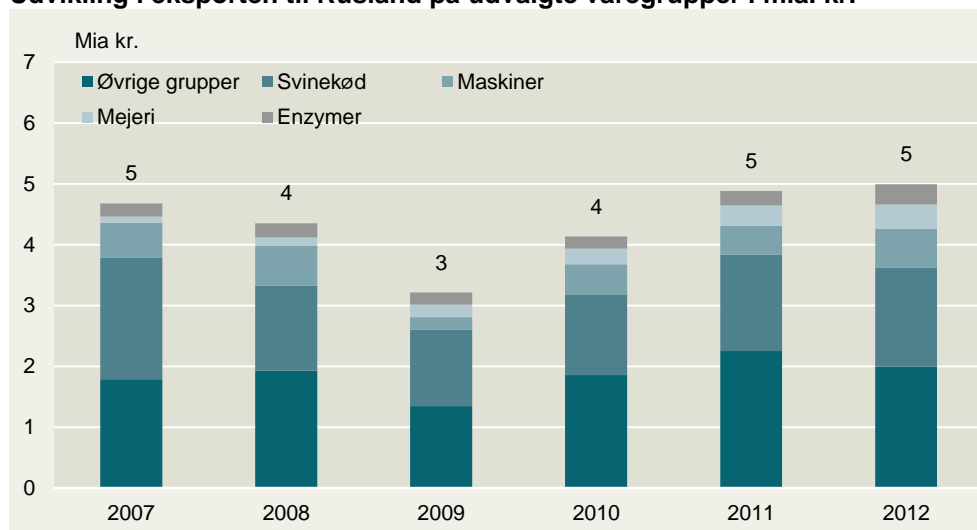
Såfremt de danske eksportører kan imødekomme den forventede britiske efterspørgsel, vil dette betyde en øget eksport fra fødevareklyngen på ca. 1,5 mia. kr.

3.5 Rusland – Fremtidens store eksportmarked?

Begrænset vækst i eksporten til Rusland

I forhold til de resterende store bidragere til det danske eksportpotentiale er Rusland en relativt lille spiller. I 2012 blev der fra fødevareklyngen eksporteret for knap 5 mia. kr., hvilket svarer til 42 pct. af den samlede danske eksport til Rusland. Der er store muligheder på det russiske marked, som kan give et betydeligt skub til den danske eksport fra fødevareklyngen. På den anden side er der også begrænsninger.

Figur 12 **Udvikling i eksporten til Rusland på udvalgte varegrupper i mia. kr.**

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af Danmarks Statistik

Mindre eksport af svinekød

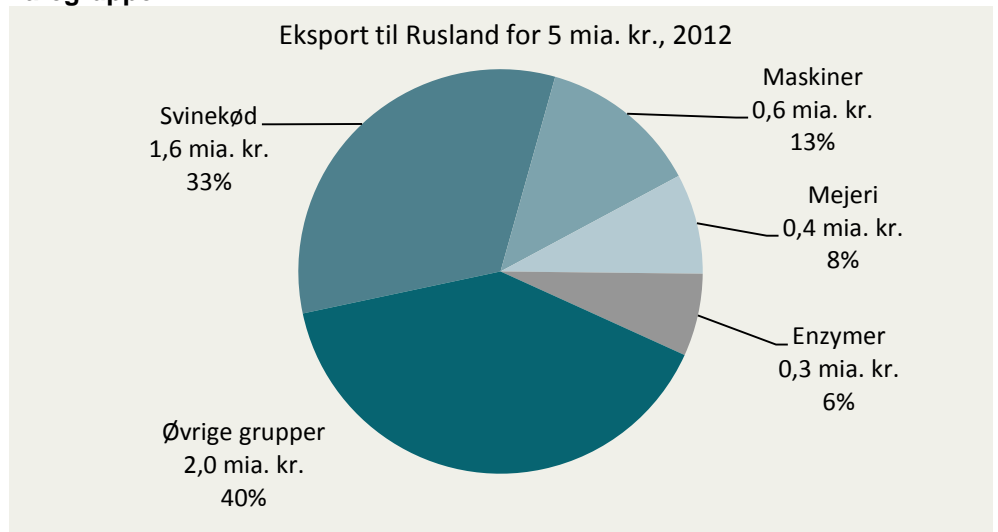
Siden 2007 har producenterne i fødevareklyngen oplevet en vækst i eksporten til Rusland på 7 pct. I 2008 og 2009 var der en række importrestriktioner, der medførte et betydeligt faldt i eksporten af svinekød til Rusland. Siden er der ikke sket en genopretning af denne eksport. Den russiske eksport fra fødevareklyngen er dog tilbage over niveauet fra 2007, hvilket især skyldes stigninger i eksporten fra mejeri, avlsdyr og enzymer.

Svinekød fortsat den største eksportvare

Af eksport fra fødevareklyngen til Rusland på ca. 5 mia. kr. kommer størstedelen fra svinekød. Det er primært udkæringer og specialprodukter, der eksporteres, og den samlede svineeksport udgør i alt 1,6 mia. kr.

Herudover er det primært forskellige former for landbrugsmaskiner, der eksporteres. I 2012 blev der eksporteret for ca. 640 mio. kr. landbrugsmaskiner til Rusland. Af andre grupper kan nævnes enzymer og mejeriprodukter, der tilsammen udgør små 15 pct. eller 0,7 mia. kr. af den samlede eksport fra fødevareklyngen.

Figur 13 **Fordeling af fødevareklyngens eksport til Rusland i 2012 på udvalgte varegrupper**

Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af Danmarks Statistik

Russisk mål om selvforsyning af fødevarer

Indfrielse af eksportpotentialet er dog vanskeliggjort af, at Rusland på langt sigt har målsætning om total selvforsyning på fødevarerområdet. En russisk selvforsyning af fødevarer ligger imidlertid et stykke ud i fremtid. Det skyldes en lav produktivitet i landbrugserhvervene og en øget indenlandsk efterspørgsel efter især kødprodukter i takt med en mere velhavende russisk befolkning. I fremtiden vil den russiske selvforsyningspolitik dog kunne lægge en dæmper på dansk fødevarereksport til Rusland.

Nye muligheder for dansk teknologi og viden

En øget grad af russisk selvforsyning vil på den anden side give den danske agro-industri nye muligheder. Gruppen af maskin- og inventarproducenter har længe oplevet øget eksportvækst til Rusland. Grundet kravet om russisk selvforsyning er en opbygning af det indenlandske produktionsapparat i landbruget nødvendigt. Det giver nye muligheder for danske producenter af maskiner og inventar til landbruget.

Trods den relativt svage vækst i eksporten fra fødevareklyngen til Rusland de seneste år viser beregningerne, at bliver potentialet realiseret, vil eksporten fra fødevareklyngen til Rusland øges med sammenlagt 2 mia. kr. frem mod 2017. Det er tvivlsomt, om denne vækst kan realiseres. Efterspørger russerne i fremtiden danske kvalitetsfødevarer, og får agroindustrien en endnu stærkere position på det russiske marked, vil eksportpotentialet kunne virkeliggøres.

Bilag 1: Oversigtstabel

Tabel 1 Nøgletal for fødevarerklængens eksport og potentialer

	Fødevarer- klængen	Tyskland	Sverige	Kina	Storbritan- nien	Rusland
2012	Mia. kr.					
Eksport	148	27,3	14,6	14,5	12,7	5,0
	Varegruppe (mia. kr.)					
<i>Tre største:</i>						
- 1.	Svinekød (32,0)	Svinekød (8,1)	Fisk og skaldyr (1,8)	Minkpels (9,8)	Svinekød (4,6)	Svinekød (1,6)
- 2.	Mejeri (16,3)	Fisk og skaldyr (3,4)	Mejeri (1,7)	Svinekød (2,1)	Mejeri (1,8)	Maskiner (0,6)
- 3.	Fisk og skaldyr (18,2)	Mejeri (3,1)	Svinekød (1,7)	Fisk og skaldyr (0,8)	Fisk og skaldyr (1,6)	Mejeri (0,4)
	Pct. af samlet vareeksport					
Andel af samlede vareeksport	24	30	18	51	23	42
2007-2012	mia. kr. (Pct.)					
Ændring i eksport	25,4 (20,7)	6 (33)	2,5 (21)	9,7 (187)	1,8 (15)	0,3 (6,7)
	Varegruppe (mia. kr./ pct.-point)					
<i>Tre største bidrag til stigning:</i>						
- 1.	Pelsskind (7,2/6)	Svinekød ¹⁾ (2,6/13)	Mejeri (0,6/5)	Minkpels (7,0/139)	Sammen- satte fødevarer (2,0/18)	Mejeri (0,3/6)
- 2.	Svinekød (4,9/4)	Øl (1,0/5)	Fjerkræ (0,5/4)	Svinekød (1,6/31)	Mejeri (0,4/4)	Avlsdyr (0,2/4)
- 3.	Mejeri (3,3/2,7)	Oksekød (0,5/3)	Fisk og skaldyr (0,4/4)	Fisk og skaldyr (0,2/5)	Fisk og skaldyr (0,2/)	Enzymer (0,1/2)

1) Stigningen i svinekødseksporten dækker over en større eksport af smågrise, mindre forarbejdede udskæringer samt hele og halve søer/svin.

Kilde: Landbrug & Fødevarer

ⁱ Danmarks Statistik, nationalregnskabet NATHO01.

ⁱⁱ OECD, Kaharas, Homi (2010), The Emerging Middle Class in Developing Countries, Working Paper No. 285.

ⁱⁱⁱ Kilde: FAO.

^{iv} Stigningen i eksporten af levende svin drives af eksporten af smågrise eller "Tamsvin, levende, af vægt u 50 kg, undt racerene avlsdyr", hvor eksporten fra 2007 til 2012 steg med 1,9 mia. kr. For udskæringer er stigningen fordelt på varegrupperne "Forende og stykker deraf, af tamsvin, ikke udbenet, fersk/kølet" og "Skinke og stykker deraf af tamsvin, ikke udbenet, fersk/kølet" som henholdsvis steg med 713 mio. kr. og 470 mio. kr.

Landbrug & Fødevarer

Axeltorv 3 T +45 3339 4000 E info@lf.dk
1609 København V F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Yderligere kontakt

Thomas Søby 3339 4452 Ths@lf.dk
Andreas Krabbe Enghoff 3339 4472 Ake@lf.dk